

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI
KOMISIONERI

Nr. 354/8 Prot.

Tiranë, më 03.09.2026

V E N D I M

Nr. _____, Datë _____, 2026

Bazuar në nenet 32 dhe 33 të ligjit nr. 10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar,¹ Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi², mori në shqyrtim ankesën Nr.48 regj, datë 16.02.2026, të paraqitur nga znj. S.T kundër Zyrës së Gjendjes Civile, Bashkia Fier, me pretendimin për diskriminim për shkak të aftësisë së kufizuar dhe gjendjes shëndetësore.

Në përfundim të shqyrtimit të ankesës, Komisioneri,

K O N S T A T O I:

I. Parashtrimi i fakteve sipas subjektit ankues

Në ankesën e paraqitur pranë Komisionerit, pala ankuese parashtroi se, më datë 09.12.2025 së bashku me djalin e saj, është paraqitur pranë Zyrës së Gjendjes Civile Fier, për të përfituar një shërbim publik.

Ankuesja deklaroi se është invalide pune, person me aftësi të kufizuara në lëvizje, si pasojë e një operacioni të rëndë kirurgjikal për vendosjen e protezës së kockës së femurit, ç’ka i shkakton vështirësi serioze në ecje, qëndrim në këmbë dhe ngjitjen e shkallëve.

Ankuesja informon se, Zyra e Gjendjes Civile Fier, ndodhet në katin e 3-të të pallatit të njohur nga komuniteti lokal si “Pallati me Qypa”, pa rampë, pa ashensor publik dhe pa asnjë masë alternative për aksesueshmëri. Ambienti karakterizohet nga shkallë të shumta dhe të pjerrëta, të cilat janë praktikisht të pakalueshme për ankuesen. Ajo thekson gjithashtu se, mungojnë plotësisht tabelat

¹ Në vijim do t’i referohemi me shkurtesën LMD.

² Në vijim do t’i referohemi me shkurtesën Komisioneri.

orientuese dhe sinjalistika informuese, si në hyrje ashtu edhe në ambientet e brendshme. E vetmja mënyrë faktike për të pasur akses është përdorimi i një ashensori privat të një subjekti tregtar (bar-kafe) situatë e papranueshme dhe poshtëruese për një shërbim publik, duke e detyruar të varet nga infrastruktura private për të ushtruar një të drejtë publike.

Ankuesja pretendon se kjo situatë i shkaktoi vështirësi serioze fizike, stres emocional, ndjenjë pasigurie dhe cenim të dinjitetit njerëzor, duke e vendosur në kushte trajtimi të pabarabartë krahasuar me qytetarët e tjerë. Mosmarrja e masave të arsyeshme nga institucioni publik përbën diskriminim për shkak të aftësisë së kufizuar dhe gjendjes shëndetësore, në kundërshtim me legjislacionin në fuqi.

Më datë 12.02.2026, ankuesja deklaroi se është paraqitur sërish pranë kësaj zyre dhe situata rezultoi e pandryshuar, pa asnjë masë të ndërmarrë për përmirësim.

Përfundimisht, pala ankuese kërkon nga Komisioneri konstatimin e diskriminimit për shkak të aftësisë së kufizuar dhe gjendjes shëndetësore të ushtruar nga Zyra e Gjendjes Civile Fier, si institucion publik dhe marrjen e masave të mëposhtme:

- Urdhërimin e ndërprerjes së menjëhershme të situatës diskriminuese, përmes marrjes së masave të arsyeshme për garantimin e aksesueshmërisë për personat me aftësi të kufizuara.
- Detyrimin e Bashkisë Fier për të përmbushur standardet ligjore të aksesueshmërisë, përfshirë vendosjen e rampave, ashensorit publik funksional dhe sinjalistikës orientuese.
- Rekomandimin për marrjen e masave korrigjuese dhe parandaluese, me qëllim që raste të tilla diskriminimi të mos përsëriten në të ardhmen.

II. Ndjekja e procedurës për shqyrtimin e ankesës nga Komisioneri

Komisioneri mori në shqyrtim ankesën bazuar në kompetencën e parashikuar nga neni 32, pika 1, gërma “a”, të ligjit nr. 10221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar, që i jep të drejtën të shqyrtojë ankesat nga personat ose grupet e personave që pretendojnë se janë diskriminuar, siç parashikohet në këtë ligj.

Shkaku i diskriminimit i pretenduar nga pala ankuese, *aftësia e kufizuar*, është shkak i mbrojtur nga neni 1, i ligjit 10 221/2010 *“Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”*, të ndryshuar (LMD) i cili parashikon se: *“Ky ligj rregullon zbatimin dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër.”*

Bazuar në nenin 7 të ligjit 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, mbrojtja nga diskriminimi, garantohet ndaj çdo veprimi apo mosveprim të autoriteteve publike ose personave fizikë a juridikë që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë apo privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta apo të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë apo grupe personash.

Mbrojtja nga diskriminimi në fushën e të mirave dhe shërbimeve gëzon mbrojtje të posacme nga LMD. Konkretisht neni 20, pika 1, parashikon: “1. Personi fizik ose juridik që ofron të mira apo shërbime për publikun, me pagesë ose jo, ndalohet të diskriminojë një person tjetër, i cili kërkon t’i arrijë ose t’i përdorë ato: a) duke refuzuar t’i japë një personi apo grupi personash të mira apo shërbime për shkaqet e përmendura në nenin 1 të këtij ligji; b) duke refuzuar t’i ofrojë një personi të mira apo shërbime në mënyrë të ngjashme, ose me cilësi të ngjashme, ose në kushte të ngjashme me ato në të cilat këto të mira apo shërbime i ofrohen publikut në përgjithësi.”

Në zbatim të parashikimeve ligjore, të përcaktuara në nenet 32 dhe 33 të Ligjit nr.10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi, ka shqyrtuar çështjen duke ndërmarrë hapat si më poshtë:

1. Me shkresën nr. 354/1 prot., datë 25.02.2026, Komisioneri ka njoftuar dhe ka kërkuar informacion nga Zyra e Gjendjes Civile, Bashkia Fier, në cilësinë e subjektit kundër të cilit është paraqitur ankesa. Nëpërmjet kësaj shkrese është kërkuar informacion edhe nga Drejtoria e Përgjithshme e Gjendjes Civile (DPGJC).
2. Me shkresën nr. 1051/1 prot., datë 26.03.2026, ka kthyer përgjigje DPGJC, duke parashtruar ndër të tjera:

DPGJC parashtrroi se shërbimi i gjendjes civile ushtrohet si funksion i deleguar nga pushteti qendror tek organet e qeverisjes vendore, në zbatim të ligjit nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore”, të ndryshuar, dhe të nenit 60, pika 1, të ligjit nr. 10129, datë 11.05.2009 “Për gjendjen civile”, të ndryshuar, ndërsa vetë ambientet ku ushtrohet ky shërbim sigurohen nga bashkitë, të cilave ligji u njeh të drejtën për të kryer shpenzime shtesë, operative apo kapitale, për përmirësimin e shërbimit.

Në këtë kuadër, DPGJC theksoi se roli i saj kufizohet në sigurimin e funksionimit metodologjik të shërbimit (kostot operative si interneti, pajisjet, dhe fondi i pagave për punonjësit e zyrave të gjendjes civile në bashki/njësi administrative), ndërsa përgjegjësia për sigurimin e ambienteve fizike, përfshirë aksesueshmërinë e tyre, i takon vetë bashkive, në kuadër të autonomisë së plotë që u njihet atyre si organe të vetëqeverisjes vendore, më afër komunitetit dhe nevojave të tij dinamike.

DPGJC parashtrroi gjithashtu një përmbledhje historike të evoluimit të shërbimit të gjendjes civile, nga funksionimi i tij pranë Komiteteve Ekzekutive Popullore dhe Këshillave Popullore sipas legjislacionit të mëparshëm (ligji nr. 6068/1979, ligji nr. 7572/1992, ligji nr. 8652/2002 “Për organizimin dhe funksionimin e organeve të qeverisjes vendore”) me qëllim ilustrimin e vazhdimësisë institucionale të këtij shërbimi dhe të natyrës së tij si funksion i deleguar i bashkive.

Për sa i përket digjitalizimit, DPGJC informoi se, në kuadër të reformës së ndërmarrë nga Qeveria, shërbimi i gjendjes civile është riorganizuar në 150 sportele fizike, ndërsa pjesa tjetër e shërbimeve ofrohet nëpërmjet sporteleve on-line, me qëllim shmangien e prezencës fizike të qytetarëve. Kjo skemë organizimi u miratua në parim nga Këshilli Konsultativ Qeveri Qendrore–Vetëqeverisje Vendore, në mbledhjen e datës 14.04.2022, ndërsa përcaktimi konkret i zyrave që do të funksionojnë si sportele fizike u la në kompetencë të vetë bashkive, në bazë të vlerësimit të nevojave të komuniteteve përkatëse.

Së fundi, DPGJC parashtrroi se, detyrimi për zbatimin e kuadrit ligjor mbi detyrimin për aksesueshmëri për personat me aftësi të kufizuara, konkretisht VKM nr. 1074, datë 23.12.2015, “Për përcaktimin e masave për mënjanimin e pengesave në komunikim dhe në infrastrukturë në ofrimin e shërbimeve publike për personat me aftësi të kufizuara” dhe VKM nr. 1503, datë 19.11.2008 “Për miratimin e rregullores 'Për shfrytëzimin e hapësirave nga ana e personave me aftësi të kufizuar”, shtrihet drejtpërdrejt mbi bashkitë dhe strukturat e tyre të kontrollit, të cilat kanë detyrimin të garantojnë mjedise pa pengesa në të gjitha objektet nën juridiksionin e tyre, përfshirë ambientet ku ofrohet shërbimi i gjendjes civile.

3. Nëpërmjet e-mailit të datës 07.04.2026, pala ankuese ka paraqitur qëndrimin e saj në lidhje me shkresën e DPGJC, ku ndër të tjera parashtron:

Nga përmbajtja e kësaj shkrese rezulton se shërbimi i gjendjes civile ofrohet në ambiente të siguruara nga njësitë e vetëqeverisjes vendore, të cilat kanë detyrimin për të garantuar funksionimin dhe aksesueshmërinë e tyre në përputhje me standardet ligjore. Në këtë kuadër, shkresa në fjalë konfirmon se përgjegjësia për garantimin e aksesit fizik në shërbimet publike i takon strukturave vendore. Ndërkohë, siç është paraqitur në ankesë, Zyra e Gjendjes Civile Fier ndodhet në katin e tretë të një godine pa ashensor dhe pa masa alternative për akses, duke e bërë praktikisht të pamundur marrjen e shërbimit nga persona me aftësi të kufizuara në lëvizje. Kjo situatë përbën mohim të aksesit efektiv në shërbim publik, trajtim të pabarabartë krahasuar me qytetarët e tjerë dhe cenim të dinjitetit njerëzor, duke përmbushur elementët e diskriminimit për shkak të aftësisë së kufizuar.

Për sa i përket argumentit mbi ofrimin e shërbimeve online, ankuesja thekson se ky nuk përbën një alternativë reale dhe efektive për zëvendësimin e aksesit fizik në shërbimet publike. Në praktikë, një pjesë e konsiderueshme e shërbimeve të gjendjes civile kërkojnë paraqitjen fizike pranë sportelit. Gjithashtu, funksionimi i platformave elektronike shtetërore shpesh rezulton

problematic dhe jo i qëndrueshëm, duke kufizuar më tej aksesin efektiv të qytetarëve. Për më tepër, orientimi institucional drejt dixhitalizimit të shërbimeve, pa garantuar kushte reale dhe të barabarta për akses (siç janë akses falas në internet, pajisje teknologjike apo mjete komunikimi), krijon një barrë shtesë për qytetarët dhe në mënyrë të veçantë për personat me aftësi të kufizuara. Në këtë kuadër, shtrohet pyetja thelësore: a nuk përbën diskriminim fakti që shërbimet publike ofrohen online, ndërkohë që shteti nuk garanton akses falas dhe real në mjetet e nevojshme, duke transferuar barrën financiare tek qytetari dhe duke krijuar pengesa konkrete për akses, veçanërisht për personat me aftësi të kufizuara? Në këto kushte, mbështetja e tepruar në shërbimet online, pa masa kompensuese dhe pa garantuar akses universal, përbën një formë të tërthorë diskriminimi, në kundërshtim me parimet e barazisë dhe aksesit efektiv në shërbimet publike.

Në përfundim, theksojmë se thelbi i kësaj ankese nuk lidhet me përcaktimin e përgjegjësisë institucionale ndërmjet organeve publike, por me konstatimin e ekzistencës së një situatë diskriminuese dhe marrjen e masave efektive për eliminimin e saj dhe parandalimin e përsëritjes në të ardhmen. Identifikimi i përgjegjësive konkrete institucionale është pjesë e procesit hetimor që i takon institucionit tuaj.

Ankuesja deklaron se, do të presë vendimin përfundimtar të institucionit tuaj, i cili do të shërbejë si bazë për ndërmarrjen e procedurave të mëtejshme ligjore për kërkimin e dëmshpërblimit për dëmin material dhe jomaterial të shkaktuar si pasojë e trajtimit diskriminues.

4. Në kushtet kur Bashkia Fier nuk ktheu përgjigje, me shkresën nr.354/3 prot., datë 20.04.2026, Komisioneri përsëriti kërkesën për informacion ndaj këtij subjekti. Me shkresën nr.5074/1 prot., datë 29.04.2026, Bashkia Fier ka kthyer përgjigje, duke parashtruar ndër të tjera se:

Ambientet ku ofrohen shërbimet nga Zyra e Gjendjes Civile janë pronë e Bashkisë Fier, ndërkohë që objekti ku këto shërbime ushtrohen është pronë private. Konkretisht, shërbimet zhvillohen në katin e tretë të një objekti privat të ndërtuar rreth vitit 2005-2006, i njohur si “Pallati me Birila”. Zyra e Gjendjes Civile ushtron veprimtarinë e saj në përputhje me kuadrin ligjor në fuqi, përfshirë VKM nr.75, datë 06.02.2016. Shërbimet e Gjendjes Civile në këto ambiente ofrohen që prej vitit 2008.

Duke qenë se objekti është pronë private, Bashkia Fier nuk ka kompetencë për të ndërhyrë në strukturën ndërtimore të tij. Për këtë arsye, investimet e realizuara nga ana e bashkisë kanë konsistuar kryesisht në mirëmbajtjen e ambienteve, të cilat janë relativisht të reja dhe në gjendje të mirë funksionale.

Gjithashtu bashkia thekson se në kohën e ndërtimit të objektit nuk kanë ekzistuar detyrime ligjore specifike për ndërtimin e rampave apo elementëve të tjerë të aksesueshmërisë për personat me aftësi të kufizuara.

Megjithatë, në funksion të përmirësimit të aksesueshmërisë dhe garantimit të shërbimeve për të gjithë qytetarët pa dallim, është arritur një marrëveshje për vendosjen e një ashensori, për të cilin Bashkia Fier ka vënë në dispozicion hapësirë publike për instalimin e tij. Kjo ndërhyrje synon të sigurojë akses të plotë për të gjithë qytetarët, përfshirë personat me aftësi të kufizuara, në shërbimet e ofruara nga Zyra e Gjendjes Civile.

5. Nëpërmjet *e-mailit* të datës 08.05.2026, pala ankuese ka depozituar qëndrimin e saj në lidhje me përgjigjen e Bashkisë Fier, duke parashtruar ndër të tjera:

Bashkia Fier konfirmon ekzistencën e situatës diskriminuese dhe mungesën e aksesueshmërisë efektive në shërbimin publik të Gjendjes Civile. Vetë përmbajtja e shkresës tregon se, për më shumë se 16 vite, institucioni ka qenë në dijeni të mungesës së aksesueshmërisë efektive dhe, pavarësisht kësaj, nuk ka garantuar një zgjidhje reale dhe funksionale për qytetarët me aftësi të kufizuara.

Pretendimi se objekti është pronë private apo se në kohën e ndërtimit nuk kanë ekzistuar standardet aktuale të aksesueshmërisë, nuk mund të përdoret si justifikim për mosveprim institucional kaq të gjatë. Shërbimet e Gjendjes Civile nuk ofrohen nga subjekti privat, por nga vetë Bashkia Fier si organ publik, ndaj përgjegjësia për garantimin e aksesit efektiv bie tërësisht mbi të. Marrëdhënia kontraktore apo tregtare ndërmjet Bashkisë Fier dhe subjektit privat nuk është objekt i kërkesës. Thelbi i saj lidhet ekskluzivisht me konstatimin e diskriminimit të ushtruar ndaj ankuses gjatë përpjekjes për të marrë një shërbim publik.

Në mënyrë indirekte, vetë Bashkia Fier pranon se për një periudhë shumëvjeçare nuk ka ndërmarrë masa efektive për garantimin e aksesueshmërisë. Vetë fakti që sot po diskutohet vendosja e një ashensori provon se mungesa e aksesit ka qenë reale, e vazhdueshme dhe e njohur institucionalisht.

Mbajtja për më shumë se një dekadë e qytetarëve me aftësi të kufizuara në pamundësi reale për të marrë një shërbim publik përbën jo vetëm trajtim diskriminues, por edhe cenim të dinjitetit njerzor, duke krijuar ndjesi përjashtimi, inferioriteti dhe trajtimi denigrues për shkak të gjendjes së tyre.

Bashkia Fier ka pasur dhe ka çdo mundësi ligjore dhe praktike për të siguruar ambiente të përshtatshme ose mënyra alternative efektive për ofrimin e shërbimeve publike në kushte barazie dhe aksesueshmërisë. Megjithatë, deri më sot ajo ka vijuar të mbajë një situatë përjashtuese dhe diskriminuese ndaj personave me aftësi të kufizuara, përmes pasivitetit institucional dhe mungesës së masave konkrete efektive.

Marrja eventuale në të ardhmen e masave për aksesueshmëri, përfshirë vendosjen e një ashensori në një afat ende të papërcaktuar, mund të sjellë sadopak rikthimin e dinjitetit dhe trajtimit të barabartë për personat me aftësi të kufizuara, por kjo në asnjë rast nuk e zhduk situatën diskriminuese të konsumuar prej vitesh dhe as nuk e përjashton përgjegjësinë institucionale të Bashkisë Fier.

Përkundrazi, vetë nevoja për ndërhyrje të tilla provon se mungesa e aksesueshmërisë ka ekzistuar realisht dhe ka cenuar në mënyrë të vazhdueshme të drejtën për marrjen e shërbimeve publike në kushte barazie dhe dinjiteti njerëzor.

6. Bazuar në nenin 33/8, të LMD, ku parashikohet se: *“Kur e sheh të përshtatshme, komisioneri zhvillon një seancë dëgjimore publike dhe fton palët dhe çdo person tjetër të interesuar”*, për të sqaruar të gjitha faktet dhe rrethanat e çështjes, me shkresën nr. 354/5 prot, datë 04.5.2026, Komisioneri njoftoi palët për zhvillimin e një seance dëgjimore më datë 11.05.2026.

Seanca dëgjimore e datës 11.05.2026, nuk u zhvillua pasi me e-mailin e datës 08.05.2026, Bashkia Fier kërkoi shtyjen e seancës për shkak të pamundësisë për të marrë pjesë.

Me shkresën nr.354/6 prot datë 13.05.2026, Komisioneri njoftoi palët për zhvillimin e seancës dëgjimore në datën 22.05.2026.

Nëpërmjet *e-mailit* datë 15.05.2026, pala ankuese deklaroi se nuk ka pretendime të tjera shtesë përveç atyre që ka paraqitur në formularin e ankesës, si dhe në qëndrimet dhe shpjegimet e depozituara më vonë pranë Komisionerit për Mrojtjen nga Diskriminimi. Ankuesja deklaroi se ishte në pamundësi për tu paraqitur personalisht dhe kërkoi që seanca dëgjimore e datës 22.05.2026, të zhvillohej në mungesë e saj.

Seanca dëgjimore e datës 22.05.2026, u zhvillua me pjesëmarrjen e Bashkisë Fier, përfaqësuar nga z. A.B dhe znj. A.V dhe DPGJC, përfaqësuar nga A.S.

Gjatë seancës dëgjimore përfaqësuesit e Bashkisë Fier deklaruan ndër të tjera se, pavarësisht se Zyra e Gjendjes Civile nuk dispononte një ashensor të dedikuar për të aksesuar zyrën, aksesit në ambientet ku ofrohen shërbimet e gjendjes civile nuk mohohet, pasi mundësohet nëpërmjet ashensorit të një subjekti privat, me të cilin bashkia ka dakortësuar një marrëveshje për përdorimin e tij. Gjithashtu, përfaqësuesit e Bashkisë Fier deklaruan se nga verifikimet e kryera nga ana e tyre në lidhje me shërbimet që mund të jenë ofruar për palën ankuese, nuk rezultoi që ajo të jetë paraqitur në Zyrën e Gjendjes Civile për marrjen e ndonjë shërbimi. Ata theksuan gjithashtu se pjesëmarrja e palës ankuese në seancë dëgjimore do të mundësonte sqarimin e situatës në lidhje me shërbimin ose shërbimet që ankuesja pretendon se nuk ka mundur të aksesojë fizikisht pranë Zyrës së Gjendjes Civile. Sipas përfaqësuesve të Bashkisë Fier pjesa më e madhe e shërbimeve të gjendjes civile ofrohen vetëm online dhe vetëm një numër i caktuar shërbimesh ofrohen fizikisht në zyrën e gjendjes civile.

Gjatë seancës dëgjimore, përfaqësuesi i DPGJC ritheksoi qëndrimin me shkrim të mbajtur nga DPGJC.

III. Vlerësimi i fakteve nga Komisioneri gjatë procesit të shqyrtimit të çështjes

A. Lidhur me trajtimin e padrejtë, disfavorizues dhe të pabarabartë

Komisioneri ka shqyrtuar çështjen bazuar në situatën e konstatuar, provat dhe informacionin e administruar gjatë procedurës administrative të zhvilluar.

Pala ankuese, znj. S.T , është person me aftësi të kufizuara dhe gëzon statusin si invalide pune, fakt ky që rezultoi i provuar bazuar në vendimin nr.672, datë 26.11.2025, të KMCAP, pranë Drejtorisë Rajonale të Sigurimeve Shoqërore Fier. Si pasojë e gjendjes së saj shëndetësore, ankuesja deklaroi se ka vështirësi në lëvizje.

Ankuesja pretendon se më datë 09.12.2025, dhe sërish më datë 12.02.2026, është paraqitur pranë Zyrës së Gjendjes Civile Fier, për të përfituar shërbim publik, por është ndeshur me pamundësi për të aksesuar shërbimet e gjendjes civile, pasi ambientet e Zyrës së Gjendjes Civile, ndodhen në katin e tretë të një pallati pa ashensor publik të dedikuar, pa rampë dhe pa sinjalistikë orientuese.

Nga shqyrtimi i informacionit të administruar gjatë hetimit administrativ, përfshirë shkresat e Drejtorisë së Përgjithshme të Gjendjes Civile dhe të Bashkisë Fier, si dhe deklaratimet e bëra në seancën dëgjimore të datës 22.05.2026, rezultoi se ambientet ku ushtrohet veprimtaria e Zyrës së Gjendjes Civile Fier, ndodhen në një objekt në pronësi private të ndërtuar gjatë viteve 2005-2006, ku shërbimi ofrohet që prej vitit 2008. Bashkia Fier deklaroi se, edhe pse zyra nuk disponon ashensor të dedikuar për këtë institucion, aksesit në katin ku ofrohet shërbimi mundësohet nëpërmjet ashensorit që i përket subjektit privat, bazuar në një marrëveshje të arritur ndërmjet Bashkisë Fier dhe këtij subjekti për përdorimin e tij nga qytetarët, përfshirë personat me aftësi të kufizuara.

Gjatë hetimit administrativ dhe seancës dëgjimore, nuk rezultoi e provuar, qoftë nëpërmjet dokumentacionit të administruar apo nëpërmjet parashtrimeve të vetë ankuseses, se subjekti privat, në përdorim të të cilit ndodhet ashensori, t'i ketë vendosur ndonjëherë kësaj të fundit apo personave të tjerë me aftësi të kufizuara pengesa, kufizime apo refuzime konkrete për përdorimin e këtij mjeti aksesit.

Nga ana tjetër, sipas deklaratimeve të bëra nga përfaqësuesit e Bashkisë Fier në seancën dëgjimore, nga verifikimet e kryera prej tyre nuk rezultoi që ankuesja të jetë paraqitur në Zyrën e Gjendjes Civile Fier për marrjen e ndonjë shërbimi konkret.

Me ligjin nr. 108/2012 *“Për Ratifikimin e Konventës së OKB-së “Për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara”*³, Shqipëria ka ratifikuar Konventën e OKB-së *“Për të Drejtat e Personave*

³ Në vijim do t'i referohemi me shkurtesën KDPAK.

me Aftësi të Kufizuara”⁴. Bazuar në nenin 116, të Kushtetutës, ky akt ndërkombëtar i të drejtave të njeriut jo vetëm që bëhet pjesë e të drejtës së brendshme e detyrueshme për t’u zbatuar, por ka epërsi ndaj ligjeve të tjera.

KDPAK përfaqëson standardin më të lartë të mbrojtjes së të drejtave të personave me aftësi të kufizuara. Qëllimi i kësaj Konvente është të promovojë, mbrojë dhe sigurojë që të gjithë personat me aftësi të kufizuar të gëzojnë plotësisht dhe në mënyrë të barabartë të gjitha të drejtat dhe liritë themelore të njeriut, si dhe të promovojë respektin e dinjitetin e tyre të lindur (neni 1).

Aksesueshmëria ose e thënë ndryshe heqja e pengesave/barrierave, është një parakusht që personat me aftësi të kufizuara të marrin pjesë në baza të barabarta me të tjerët në shoqëri, për të jetuar në mënyrë të pavarur, për të gëzuar gjithë të drejtat dhe liritë e parashikuara. Për rrjedhojë, aksesueshmëria është ngushtësisht e lidhur me barazinë dhe mosdiskriminimin e personave me aftësi të kufizuara. Aksesueshmëria duhet të sigurohet për të gjithë personat me aftësi të kufizuara, pavarësisht nga lloji i aftësisë së kufizuar. Për rëndësinë që aksesueshmëria paraqet, parashikohet nga KDPAK si një e drejtë më vete në nenin 9, por edhe si një nga parimet themelore që përshkon të gjithë Konventën, sipas nenit 3.

Në frymën e Konventës, është miratuar, ligji 93/2014 “*Për përfshirjen dhe aksesueshmërinë e personave me aftësi të kufizuara*” (në vijim ligji nr. 93/2014). Në nenin 3, pika 9, të ligjit të sipërcituar, përcaktohet se: “9. “*Persona me aftësi të kufizuara*” janë individët që kanë dëmtime afatgjata fizike, mendore, intelektuale ose ndijore, dëmtime të cilat, në bashkëveprim me pengesat e ndryshme, përfshirë ato mjedisore dhe të qëndrimit, mund të pengojnë pjesëmarrjen e plotë dhe efikase të këtyre personave në shoqëri, në kushte të barabarta me të tjerët”.

Në nenin 3, pika 1, të ligjit nr. 93/2014, përcaktohet: “*Aksesueshmëri*” është *mënjanimi i pengesave të të gjitha llojeve*”. Më tej në pikën 3, të këtij neni parashikohet se: “3. “*Pengesat*” *nënkupton*: a) pengesat sociale, veçanërisht qëndrimet, stereotipet e sjelljen tutelore; b) pengesat mjedisore, përfshirë vështirësitë në komunikim që kanë personat me dëmtime ndijore, veçanërisht ata me dëmtime në shikim dhe dëgjim, ata për të cilët komunikimi verbal është i kufizuar ose i pamundur e personat që kërkojnë formate të thjeshta për t’u lexuar dhe për t’u kuptuar; c) *pengesat infrastrukturore, përfshirë ato në banesa, hapësira dhe shërbime publike*; ç) pengesat institucionale, përfshirë ato në legjislacion dhe politika”.

Në përputhje me qasjen e KDPAK edhe ky ligj sanksionon se aksesueshmëria është një nga parimet e këtij ligji (neni 4/ç) dhe se jetesa e pavarur e personave me aftësi të kufizuar mund të sigurohet nëpërmjet garantimit të aksesueshmërisë, ndër të tjera nëpërmjet pjesëmarrjes në të gjitha sferat e jetës, përfshirë jetën familjare, komunitare dhe qytetare (neni 5/1⁵).

⁴ Ratifikuar me ligjin nr. 108/2012 “*Për Ratifikimin e Konventës së OKB-së “Për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara*”.

⁵ “*Jetesa e pavarur u siguron personave me aftësi të kufizuara zgjedhje, kontroll dhe liri të njëjta me të tjerët, kur është nevoja, nëpërmjet ofrimit të mbështetjes dhe të ndihmës, bazuar në zgjedhjen dhe aspiratat e vetë individit për nevojat e jetës së përditshme,*

Për mënjanimin e pengesave mjedisore dhe infrastrukturore, Këshilli i Ministrave ka miratuar Vendimin nr. 1074, datë 23.12.2015 *“Për përcaktimin e masave për mënjanimin e pengesave në komunikim dhe infrastrukturë në ofrimin e shërbimeve publike për personat me aftësi të kufizuara”* (në vijim VKM nr. 1074/2015). Ky vendim përcakton masat për zbatimin dhe unifikimin e rregullave, në bazë të të cilave mënjahen pengesat mjedisore dhe infrastrukturore për të bërë të mundur aksesin në strehim, transport, shëndetësi, kujdes social, arsimim, punësim dhe shërbime për personat me aftësi të kufizuara.

Referuar, Kreut I, pika 4, germa “b”, të VKM Nr.1074/2015, cituar si më sipër, fusha e zbatimit të saj shtrihet shprehimisht mbi “të gjitha ndërtimet e strukturat ndërtimore të reja dhe ekzistuese,..... institucionet administrative e të shërbimit publik,në mjediset e të cilave ofrohen shërbime publike”, kategori kjo në të cilën përfshihet edhe ndërtesa ku ushtron veprimtarinë e saj Zyra e Gjendjes Civile Fier, si zyrë e një institucioni administrativ që ofron shërbim publik.

Sipas pikës 2, të kreut 2, të VKM Nr.1074/2015, çdo kërkesë teknike për përshtatshmërinë e objekteve të reja dhe atyre ekzistuese, zbatohet sipas dispozitave të parashikuara në vendimin nr. 1503, datë 19.11.2008, të Këshillit të Ministrave, *“Për miratimin e rregullores “Për shfrytëzimin e hapësirave nga ana e personave me aftësi të kufizuara”* (në vijim VKM nr. 1503/2008).

VKM Nr. 1503, datë 19.11.2008 *“Për miratimin e rregullores “Për shfrytëzimin e hapësirave nga ana e personave me aftësi të kufizuara”*, parashikon kriteret teknike dhe standardet ligjore që duhen plotësuar për të garantuar aksesueshmërinë për personat me aftësi të kufizuara.

Sipas nenit 15, pika 2, të Pjesës së Parë të kësaj rregulloreje, parashikohet se: “në ndërtesat publike duhet garantuar një nivel i arritshmërisë në hapësirat e brendshme i tillë që të mundësojë shfrytëzimin e ndërtesës si nga publiku, ashtu edhe nga personeli në shërbim”. Më konkretisht, sipas nenit 3, pika 2.2, të Pjesës së Dytë të rregullores, parashikohet se: “ashensori do të instalohet në çdo rast ku hyrja për në njësinë e patundshme është mbi katin e tretë, përfshi katet e nëndheshme dhe/ose përdhe”. Nga faktet e administruara gjatë hetimit administrativ rezultoi se ambientet e Zyrës së Gjendjes Civile Fier ndodhen pikërisht në katin e tretë të ndërtesës, çka bën që kjo dispozitë të gjejë zbatim të drejtpërdrejtë ndaj rastit konkret.

Për më tepër, neni 30, pika 4, i Kreut VI, të Pjesës së Dytë, të VKM nr. 1503/2008, që rregullon respektimin e elementeve të përshtatjes sipas natyrës dhe qëllimit të objektit, përcakton shprehimisht se, për “ndërtesat në të cilat veprojnë institucionet e organeve të pushtetit lokal”, zbatohen standardet e neneve 8 (pikat 2.1, 2.9 dhe 2.6), 18 dhe 19, pika 2, të kësaj rregulloreje, të cilat përfshijnë, ndër të tjera, kriteret për hapësirat hyrëse, rrugët horizontale të komunikimit, shërbimet higjienike, planin orientues për lëvizje në ndërtesë, dhe sinjalistikën e arritshmërisë. Duke qenë se Zyra e Gjendjes Civile Fier funksionon si zyrë e organit të pushtetit vendor, Bashkia

përfshirë aksesin në strehim, transport, shëndetësi, kujdes social, arsimim, punësim dhe shërbime e mundësi të tjera, si dhe nëpërmjet pjesëmarrjes në të gjitha sferat e jetës, përfshirë jetën familjare, komunitare dhe qytetare”.

Fier, kjo dispozitë e bën objekt të drejtpërdrejtë të detyrimit për aksesueshmëri edhe ndërtesën ku ai ushtron veprimtarinë e vet.

Referuar sa më sipër, rezulton se ekzistojnë standarde ligjore të mirëpërcaktuara dhe të detyrueshme për zbatim, që kërkojnë shprehimisht sigurimin e aksesueshmërisë, përfshirë instalimin e ashensorit, në ndërtesat ku ofrohen shërbime publike administrative si ai i gjendjes civile, veçanërisht kur, si në rastin konkret, hyrja në zyrë ndodhet mbi katin e tretë. Mospërmbyshja e këtyre standardeve teknike nga ana e Bashkisë Fier, e pranuar prej saj vetë gjatë hetimit administrativ, përbën një mangësi që rëndon mbi këtë të fundit si detyrim objektiv e të vazhdueshëm, pavarësisht nga përfundimi që Komisioneri arrin më poshtë lidhur me pretendimin konkret të ankueses.

Fillimisht, Komisioneri vlerëson të nevojshme të bëjë dallimin ndërmjet natyrës së ankesave që paraqiten nga organizata në mbrojtje të interesit kolektiv, në lidhje me hapësira apo shërbime publike të hapura pa kushte për të gjithë, dhe ankesave individuale, siç është rasti konkret. Në rastin e parë, mospërmbyshja objektive e standardeve teknike të aksesueshmërisë mjafton, në vetvete, për të krijuar bazën e nevojshme për konstatimin e diskriminimit, pasi dëmi është nga vetë natyra e tij kolektiv dhe strukturor, pa qenë nevoja e identifikimit të një personi konkret të prekur. Në rastin e dytë, përkundrazi, kur ankesa paraqitet nga një individ i identifikuar në lidhje me shërbime specifike, të ofruara mbi bazë kërkesë individuale, standardi i kërkuar për konstatimin e një trajtimi të padrejtë dhe të pabarabartë, kërkon vërtetimin e një interesi të ligjshëm real dhe aktual të cenuar personalisht, jo thjesht ekzistencën abstrakte të një pengese infrastrukturore, e cila, e vlerësuar në vetvete dhe pa lidhje me një kërkesë apo nevojë konkrete, mbetet një rrethanë hipotetike dhe jo e mjaftueshme, sipas standardit të kërkuar për të pasur statusin si viktime në kuadër të një ankesë individuale.

Në rastin objekt shqyrtimi, Komisioneri konstaton se ankuesja nuk parashtroi, në asnjë moment të procedurës administrative, as në ankesën fillestare, as në qëndrimet e depozituara më datë 07.04.2026 dhe 08.05.2026 dhe as në parashtrimet e datës 15.05.2026, se cilin shërbim konkret administrativ synonte të merrte pranë Zyrës së Gjendjes Civile Fier më datat 09.12.2025 dhe 12.02.2026. Mungesa e këtij elementi themelor e pengon Komisionerin të vlerësojë nëse aksesin, edhe sikur të ishte penguar plotësisht, do t'i kishte shkaktuar realisht ankueses mospërfitimin e një shërbimi që ajo kishte të drejtë ta merrte, apo nëse bëhet fjalë për një pengesë që, edhe në qoftë se do të tejkalohet, nuk do të kishte pasoja praktike mbi gëzimin e ndonjë të drejte konkrete.

Këtë përfundim e forcon më tej fakti se, gjatë seancës dëgjimore të datës 22.05.2026, përfaqësuesit e Bashkisë Fier deklaruan shprehimisht se, nga verifikimet e kryera prej tyre në regjistrat dhe në sistemin e shërbimeve të ofruara, nuk rezultoi që ankuesja të jetë paraqitur ndonjëherë pranë Zyrës së Gjendjes Civile Fier për marrjen e ndonjë shërbimi.

Komisioneri vlerëson gjithashtu se ekzistenca e një mjeti alternativ dhe funksional aksesin, siç është ashensori i subjektit privat i vënë në dispozicion mbi bazën e një marrëveshjeje me Bashkinë Fier,

e zbeh më tej pretendimin për mohim absolut të aksesit në Zyrën e Gjendjes Civile, veçanërisht në kushtet kur gjatë hetimit administrativ nuk rezultoi e provuar që përdorimi i këtij mjeti t'i jetë refuzuar apo penguar ndonjëherë ankueses. Kjo rrethanë, e shqyrtuar në lidhje me mungesën e specifikimit nga ana e ankueses të shërbimit konkret të kërkuar, si dhe me prapësimin e Bashkisë Fier se ankuesja nuk rezultoi të jetë paraqitur fizikisht për ndonjë shërbim, forcon konkluzionin se pretendimi për cenim aksesit mbetet, në rrethanat konkrete të kësaj ankese individuale, në nivel hipotetik dhe jo i mbështetur mbi një interes real e aktual të cenuar.

Aksesueshmëria nuk mohohet realisht ndaj ankueses, pasi ambientet e Zyrës së Gjendjes Civile Fier janë faktikisht të arritshme nëpërmjet ashensorit të subjektit privat që operon në të njëjtën ndërtesë. Kjo zgjidhje, edhe pse jo e barasvlershme me standardin teknik të kërkuar nga VKM nr. 1503/2008, e përjashton rastin nga skenari minimal i mohimit të aksesit që Komenti i Përgjithshëm Nr.2, i Komitetit për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuar, e cilëson si diskriminim. Rrjedhimisht, mospërmbushja e standardit teknik të aksesueshmërisë nga ana e Bashkisë Fier, e trajtuar si detyrim objektiv dhe i vazhdueshëm, nuk barazohet automatikisht me mohimin e vetë aksesit, dallim ky thelbësor midis detyrimit *ex ante* për të siguruar aksesueshmëri, i papërmbushur në kuptimin teknik, dhe pasojës faktike të mohimit të shërbimit ndaj individit, e cila nuk rezultoi e provuar në rastin konkret.

Bazuar në tërësinë e sa më sipër, Komisioneri arrin në përfundimin se, nuk provohet se ankuesja S.T është trajtuar në mënyrë të padrejtë dhe të disfavorshme nga ana e Bashkisë Fier për shkak të aftësisë së kufizuar dhe gjendjes shëndetësore. Në mungesë të këtij trajtimi, Komisioneri vlerëson se, nuk provohet se Bashkia Fier e ka diskriminuar ankuesen S.T dhe rrjedhimisht të ketë shkelur dispozitat e ligjit nr.10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar.

Komisioneri thekson se, ky përfundim, nuk e përjashton, e as nuk e zbeh, detyrimin e vazhdueshëm dhe të pakushtëzuar që rëndon mbi Bashkinë Fier, në cilësinë e autoritetit publik përgjegjës për ofrimin e shërbimit të gjendjes civile, për të siguruar, siç kërkohet nga neni 9 i KDPAK, ligji nr. 93/2014, VKM nr. 1074/2015 dhe nr. 1503/2008.

Komisioneri evidenton se, aksesueshmëria është një parakusht për gëzimin efektiv të të drejtave të ndryshme nga personat me aftësi të kufizuara, e cila sipas KDPAK, arrihet përmes realizimit progresiv. Realizimi progresiv do të thotë që heqja e pengesave dhe sigurimi i aksesueshmërisë duhet të sigurohet në mënyrë të vazhdueshme dhe sistematike, por në çdo rast në mënyrë të qëndrueshme, efektive dhe brenda një kornize afatshkurtër dhe afatmesme.

PËR KËTO ARSYE :

Bazuar në nenet 32 dhe 33, të ligjit nr. 10221, datë 04.02.2010 “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

V E N D O S I :

1. Konstatimin e mosdiskriminimit të znj. S.T nga ana e Bashkisë Fier, në lidhje me pretendimin për diskriminim për shkak të aftësisë së kufizuar dhe gjendjes shëndetësore.
2. Rekomandohet Bashkia Fier, që në kuadër të detyrimit të vazhdueshëm për garantimin e aksesueshmërisë sipas ligjit nr.93/2014 *“Për përfshirjen dhe aksesueshmërinë e personave me aftësi të kufizuara”*, Vendimit nr. 1074, datë 23.12.2015 të Këshillit të Ministrave *“Për përcaktimin e masave për mënjanimin e pengesave në komunikim dhe infrastrukturë në ofrimin e shërbimeve publike për personat me aftësi të kufizuara”* dhe Vendimit nr. 1503, datë 19.11.2008, të Këshillit të Ministrave, *“Për miratimin e rregullores “Për shfrytëzimin e hapësirave nga ana e personave me aftësi të kufizuara”*, të marrë masa për sigurimin e një zgjidhjeje të qëndrueshme dhe të aksesueshme për marrjen e shërbimeve pranë Zyrës së Gjendjes Civile Fier, në përputhje me të gjitha standardet teknike të aksesueshmërisë.
3. Kundër këtij vendimi lejohet ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, brenda 45 ditëve nga marrja dijeni.

KOMISIONER

Genta TAFA (BUNGO)

Shkaku: Aftësia e kufizuar, gjendja shëndetësore
Fusha: Të mira dhe shërbime/Aksesueshmëri
Lloji i vendimit: Mosdiskriminim